

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Άρθρο 1^ο

Γενικές Διατάξεις.

Το Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης οργανώνει και λειτουργεί Κοινό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 με τη συμμετοχή των πιο κάτω Τμημάτων/Σχολών:

1. Τμήμα Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης
2. Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης

και το οποίο διέπεται από την εγκριτική απόφαση ίδρυσης του Προγράμματος και τις διατάξεις του ν. 3685/2008 όπως ισχύει.

Τη Διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος αναλαμβάνει το Τμήμα Ψυχολογίας του Παν/μίου Κρήτης.

Ο παρών κανονισμός εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις της εγκριτικής απόφασης. Η Ε.Δ.Ε. εισηγείται την αναθεώρησή του, η οποία εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Άρθρο 2^ο

Αντικείμενο και σκοπός.

Αντικείμενο του Κοινού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι οι «Κλινικές Παρεμβάσεις στις Εξαρτήσεις».

Ο σκοπός του Προγράμματος είναι να παρέχει εφαρμοσμένες κλινικές γνώσεις στον τομέα της χρήσης, κατάχρησης και εξάρτησης ουσιών.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες που θα ολοκληρώσουν το διετές αυτό πρόγραμμα θα αποκτήσουν εκπαίδευση και ιδιαίτερα τις κλινικές γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται ώστε να μπορούν να εργαστούν σε κέντρα πρόληψης, σε προγράμματα απεξάρτησης και σε δομές και οργανισμούς όπου εφαρμόζονται παρεμβάσεις που αφορούν τη χρήση/κατάχρηση ουσιών και την εξάρτηση σε αυτές.

Πιο συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα παρέχει μεταπτυχιακή εκπαίδευση στον εθισμό, με έμφαση στην ερευνητικά τεκμηριωμένη (evidence-based) γνώση και πρακτική στις βιολογικές, ψυχολογικές και κοινωνικο-περιβαλλοντικές προσεγγίσεις των περίπλοκων προβλημάτων της εξάρτησης από ουσίες καθώς και την αποτελεσματική πρόληψη. Κατά την φοίτησή τους οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες θα προετοιμαστούν μέσω εξειδικευμένων σεμιναρίων και εργαστηρίων αλλά και από κλινική εμπειρία μέσω πρακτικής άσκησης σε ένα ευρύ φάσμα παρεμβάσεων για τη βελτίωση των ψυχολογικών και κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν άτομα σε δομές απεξάρτησης.

Για παράδειγμα, οι απόφοιτοι του Προγράμματος θα είναι επαρκείς στην ατομική και ομαδική συμβουλευτική παρέμβαση με άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα ουσιοεξαρτήσεων (π.χ. αλκοόλ) αλλά και στην ενδυνάμωση του οικογενειακού συστήματος των ατόμων αυτών.

Επιπλέον, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες θα αποκτήσουν επάρκεια στη δημιουργία, εφαρμογή και αξιολόγηση προληπτικών προγραμμάτων σε σχολεία και κοινότητες.

Οι φοιτητές /τριες θα εκπαιδευτούν στην εφαρμογή καλών πρακτικών και δεοντολογικά ενημερωμένης κλινικής πράξης.

Τέλος, θα αποκτήσουν γνώση και εμπειρία στην έρευνα στο εξειδικευμένο αντικείμενο των εξαρτήσεων.

Άρθρο 3^ο

Μεταπτυχιακός Τίτλος.

Το Πρόγραμμα απονέμει:

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις «Κλινικές Παρεμβάσεις στις Εξαρτήσεις»

Άρθρο 4^ο

Όργανα του Προγράμματος.

Όργανα του προγράμματος είναι:

Η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.) για το Πρόγραμμα, που εκλέγεται από τα οικεία Τμήματα/Σχολές και ασκεί τις αρμοδιότητες που έχει η Γ.Σ.Ε.Σ. στα μονοτμηματικά μεταπτυχιακά προγράμματα. Αποτελείται από τέσσερα (4) μέλη από το Τμήμα Ψυχολογίας και από ένα (1) μέλος της Ιατρικής Σχολής του Παν/μίου Κρήτης. Η Ε.Δ.Ε. αποφασίζει με πλειοψηφία. Με τεκμηριωμένη εισήγηση του Διευθυντή Σπουδών του Προγράμματος προς τις Γ.Σ.Ε.Σ. των Τμημάτων/Σχολών που συμμετέχουν, μπορεί να γίνεται αντικατάσταση των τακτικών ή αναπληρωματικών μελών της Ε.Δ.Ε.

- i. Η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.) του Προγράμματος αποτελείται από τέσσερα (4) μέλη του Τμήματος Ψυχολογίας του Παν/μίου Κρήτης, και από (1) μέλος της Ιατρικής Σχολής του Παν/μίου Κρήτης τα οποία εκλέγονται από τις Γ.Σ.Ε.Σ. των 2 συνεργαζόμενων Τμημάτων/Σχολών, αντίστοιχα. Ο Διευθυντής Σπουδών του Προγράμματος εκλέγεται από την Ε.Δ.Ε. του Προγράμματος. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα εκλογής Αναπληρωτή Διευθυντή, (αν και δεν προβλέπεται από το Νόμο) εφόσον η Ε.Δ.Ε. το κρίνει απαραίτητο για την ορθή λειτουργία του προγράμματος.
- ii. Στην Ε.Δ.Ε. μετέχουν και ένας (1) εκλεγμένος εκπρόσωπος φοιτητών. Ορίζεται επίσης και ένας (1) αναπληρωματικός του.

Λειτουργία Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (Ε.Δ.Ε.)

1. Η Ε.Δ.Ε. συνεδριάζει υπό την προεδρία του Διευθυντή Σπουδών του Προγράμματος τουλάχιστον μία φορά περίπου το μήνα ή όποτε άλλοτε κριθεί τούτο αναγκαίο, με καθορισμένη ημερήσια διάταξη, η οποία κοινοποιείται στα μέλη της Ε.Δ.Ε. τουλάχιστον 3 ημέρες πριν την σύγκλησή της.
2. Η Ε.Δ.Ε. θεωρείται ότι είναι σε απαρτία, όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τρία (3) μέλη της.
3. Οι αποφάσεις της Ε.Δ.Ε. λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

4. Η Ε.Δ.Ε. χρησιμοποιεί το πρωτόκολλο εισερχομένων – εξερχόμενων εγγράφων της Γραμματείας του Προγράμματος.
5. Στις συνεδριάσεις της Ε.Δ.Ε. τηρούνται πρακτικά, από τη Γραμματέα του Προγράμματος, τα οποία υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα του οργάνου, επικυρώνονται από τα παρόντα μέλη σε επόμενη συνεδρία και μονογραφούνται από αυτά. Κατά τα λοιπά ισχύει ο κώδικας διοικητικής διαδικασίας.
6. Η Ε.Δ.Ε. εισηγείται τον ορισμό του Επιβλέποντα Καθηγητή της Διπλωματικής Εργασίας Ειδίκευσης, το θέμα της Διπλωματικής Εργασίας, καθώς και την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή.
7. Η Ε.Δ.Ε. ενημερώνει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τα μέλη Δ.Ε.Π. που διδάσκουν στο Πρόγραμμα για κάθε θέμα που τους αφορά.

Άρθρο 5^ο

Διδάσκοντες.

Με απόφαση της Ε.Δ.Ε. τη διδασκαλία των μαθημάτων αναλαμβάνουν:

1. Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ψυχολογίας και της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.
2. Μέλη Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου Κρήτης ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, Ομότιμοι Καθηγητές, ή Ειδικοί Επιστήμονες (σύμφωνα με το Π.Δ. 407/80), οι οποίοι συνεπικουρούν στο έργο των μελών Δ.Ε.Π., στην Πρακτική Άσκηση και στην εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας. Τα μέλη Δ.Ε.Π. δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά με το Πρόγραμμα.
3. Ερευνητές και επαγγελματίες αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων και Φορέων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ή/και έχουν επαρκή επιστημονική ή ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα δύναται να αξιοποιηθούν για την κάλυψη ειδικών διδακτικών αναγκών.
4. Μέλη Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος Ψυχολογίας και της Ιατρικής Σχολής, είναι δυνατό να συμμετέχουν στην εκτέλεση συναφών υποστηρικτικών εργασιών του Κοινού Π.Μ.Σ.

Άρθρο 6^ο

Α) Προϋποθέσεις και Κριτήρια Επιλογής.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Πανεπιστημιακών Τμημάτων/Σχολών Ψυχολογίας, Ιατρικής, Κοινωνιολογίας, Κοινωνικής Εργασίας και συναφών Τμημάτων/Σχολών της ημεδαπής ή Πανεπιστημιακών Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικειμένου.

Ο αριθμός των εισακτέων θα καθορίζεται ύστερα από εκτίμηση των δυνατοτήτων του επιστημονικού προσωπικού να υποστηρίξει αποτελεσματικά το Πρόγραμμα και δεν μπορεί να υπερβεί το ανώτατο όριο των είκοσι (20) μεταπτυχιακών φοιτητών.

Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια που προσδιορίζει το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3685/2008, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της Επιτροπής Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών. Η επιλογή γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια και το συντελεστή βαρύτητας τους:

1. Η αξιολόγηση και η σύνταξη του πίνακα κατάταξης των υποψηφίων γίνεται από διευρυμένη επιτροπή επιλογής η οποία ορίζεται με απόφαση της Ε.Δ.Ε.. Στην επιτροπή επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών εκτός από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ψυχολογίας και της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι συνεργαζόμενοι με το Πρόγραμμα διδάσκοντες μέλη ΔΕΠ
2. Τα κριτήρια επιλογής εξειδικεύονται ως εξής:

Η επίδοση σε δύο συνεντεύξεις, μια ατομική και μια ομαδική και η αξιολόγηση του βιογραφικού και των προσόντων κάθε υποψήφιου βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που θα ορίσει η Ε.Δ.Ε. (όπως π.χ. το γενικό βαθμό πτυχίου, το μέσο όρο βαθμολογίας των απολύτως σχετικών προπτυχιακών μαθημάτων, τη συνάφεια και το βαθμό της τυχόν πτυχιακής εργασίας με το αντικείμενο των εξαρτήσεων, την προηγούμενη συναφή επαγγελματική εμπειρία, την τυχόν υπάρχουσα ερευνητική δραστηριότητα, και τις συστατικές επιστολές). Η ατομική συνέντευξη πραγματοποιείται ενώπιον της επιτροπής επιλογής μεταπτυχιακών που αναφέρεται παραπάνω και βαθμολογείται με άριστα το είκοσι. Η ομαδική συνέντευξη πραγματοποιείται από μέλη της Επιτροπής Επιλογής που θα ορίσει η Ε.Δ.Ε., γίνεται σε υποομάδες 4-6 ατόμων και βαθμολογείται με άριστα το είκοσι (20). Στην ομαδική συνέντευξη αξιολογούνται οι διαπροσωπικές ικανότητες των υποψηφίων και η αποτελεσματικότητά τους στην επικοινωνία. Η τελική κατάταξη των υποψηφίων προκύπτει από το άθροισμα των τριών αυτών βαθμολογιών ως εξής:

- Ατομική συνέντευξη: 25%
- Ομαδική συνέντευξη: 35 %
- Βιογραφικό και προσόντα: 40%

Προϋποθέσεις για κατάθεση υποψηφιότητας:

- i. Για τους αποφοίτους ΑΕΙ της αλλοδαπής απαιτείται ισοτιμία του πτυχίου τους από το ΔΟΑΤΑΠ (πρώην ΔΙΚΑΤΣΑ).
- ii. Πτυχίο (ή βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών με Μ.Ο. βαθμολογίας) συναφές με το αντικείμενο της ειδίκευσης (Ψυχολογίας, Ιατρικής, Κοινωνιολογίας, Κοινωνικής Εργασίας ή συναφών Τμημάτων/Σχολών). (Γίνεται δεκτή και βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών με Μ.Ο. βαθμολογίας εάν εκκρεμεί η απονομή του Πτυχίου)
- iii. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας με Μ.Ο. βαθμό πτυχίου τουλάχιστον 7 ή βαθμός που αντιστοιχεί σ' αυτό.
- iv. Δύο συστατικές επιστολές από καθηγητές ή ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών και της ημεδαπής ή αλλοδαπής.
- v. Πολύ καλή γνώση Αγγλικής γλώσσας. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής πιστοποιητικά: κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας (επίπεδο Γ2), πτυχίο Proficiency (π.χ. Cambridge, Michigan), EDEXCEL (επίπεδο 5), TOEFL (των 2 τελευταίων ετών), IELTS (των 2 τελευταίων ετών).

B) Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών

1. Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών για την παρακολούθηση του Προγράμματος που οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις «Κλινικές Παρεμβάσεις στις Εξαρτήσεις» θα γίνεται κάθε δεύτερο έτος και ύστερα από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

2. Οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι υποβάλλουν αίτηση στη Γραμματεία του Προγράμματος εντός 40 ημερών από την τελευταία δημοσίευση στον ημερήσιο ή/και ηλεκτρονικό τύπο ή όπως θα προβλέπεται από αυτή. Οι υποψήφιοι μαζί με την αίτηση, υποβάλλουν, φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας, αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου (ή βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών με Μ.Ο. βαθμολογίας), βεβαίωση ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ για τους πτυχιούχους της αλλοδαπής, πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας, δύο πρωτότυπες συστατικές επιστολές και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο το οποίο θα ενισχύσει την υποψηφιότητά τους (επικυρωμένο αντίγραφο άλλου πτυχίου Τμήματος ΑΕΙ, επικυρωμένο αντίγραφο άλλου μεταπτυχιακού τίτλου, αποδεικτικά γνώσης μιας ή περισσότερων ξένων γλωσσών, πιστοποιητικό γνώσης Η/Υ, βεβαίωση εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, ερευνητικές εργασίες, αντίγραφα συμβάσεων εργασίας, βεβαιώσεις συμμετοχής σε σεμινάρια κ.λπ.).
3. Η Ε.Δ.Ε. οφείλει να ολοκληρώσει άμεσα τη διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων και να συντάξει πίνακα κατάταξης, προκειμένου να οριστικοποιήσει και να ανακοινώσει τον τελικό πίνακα εισακτέων.
4. Οι επιλεγόμενοι μεταπτυχιακοί υποψήφιοι θα πρέπει να προσέλθουν για εγγραφή στη Γραμματεία του Προγράμματος εντός της 1^{ης} εβδομάδας μετά από την ανακοίνωση της απόφασης της Ε.Δ.Ε. για να συμπληρώσουν τη σχετική αίτηση. Σε περίπτωση μη εγγραφής τους προσκαλούνται για εγγραφή οι επιλαχόντες σύμφωνα με τη σειρά κατάταξής τους και εφόσον έχουν συγκεντρώσει τις προϋποθέσεις εγγραφής.

Άρθρο 7^ο

Πρόγραμμα σπουδών – Μαθήματα – Διάρκεια του Προγράμματος – Παρακολούθηση – Εξετάσεις.

1. Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) ορίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα με ανώτατο όριο φοίτησης τα έξι (6) εξάμηνα.
2. Κατά το πρώτο έτος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν τα θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα που προβλέπονται και ολοκληρώνουν τον πρώτο κύκλο της θεωρητικής τους κατάρτισης. Το δεύτερο έτος αφιερώνεται στην πρακτική άσκηση (1200 ώρες) και στις υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτή καθώς και στην εκπόνηση της ερευνητικής διπλωματικής εργασίας.
3. Τα μαθήματα του κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών, δύναται να περιλάβουν πέραν των παραδόσεων, διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές (βλ. και Άρθρο 5, εδάφιο 3). Η παρακολούθηση των μαθημάτων του Προγράμματος είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση που ένας μεταπτυχιακός φοιτητής παρακολούθησε λιγότερο από το 80% των ωρών διδασκαλίας ενός μαθήματος τότε αποφασίζει σχετικά η Ε.Δ.Ε.
4. Τα μαθήματα, η ερευνητική απασχόληση (στο πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας) και οι πρακτικές ασκήσεις που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ορίζονται ως εξής:
 - i. Κάθε διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις διδακτικές εβδομάδες.
 - ii. Οι εξετάσεις των μαθημάτων κάθε εξαμήνου διεξάγονται μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του κάθε εξαμήνου. Η ακριβής χρονική περίοδος διεξαγωγής των εξετάσεων αποφασίζεται από την Ε.Δ.Ε. Ο τρόπος εξέτασης γίνεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διδάσκοντος και θα ανακοινώνεται υποχρεωτικά στην αρχή κάθε εξαμήνου. Η κατάθεση της βαθμολογίας στη Γραμματεία του Προγράμματος γίνεται

μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη λήξη των εξετάσεων. Κάθε φοιτητής είναι υποχρεωμένος να προσέλθει στην εξέταση όλων των προσφερόμενων μαθημάτων του εξαμήνου. Σε περίπτωση αποτυχίας ο φοιτητής έχει δικαίωμα επανεξέτασης το Σεπτέμβριο.

- iii. Η κλίμακα βαθμολογίας είναι από το μηδέν έως το δέκα με υποδιαίρεσεις ημιακέραιους ή ακέραιους αριθμούς και βάση επιτυχίας το έξι.
 - iv. Αν κάποιος μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει δύο φορές σε εξετάσεις οποιουδήποτε μαθήματος, τότε παραπέμπεται στην Ε.Δ.Ε. η οποία κατόπιν εξέτασης της γενικής απόδοσης του, αποφασίζει τη διαγραφή του ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης (δηλαδή εφόσον υπάρχουν πολύ σοβαροί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοσή του).
5. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής διδάσκεται συνολικά επτά (7) μαθήματα κορμού και τρία (3) εργαστήρια.
 6. Τα μαθήματα και τα εργαστήρια, η περιγραφή του περιεχομένου αυτών και οι αντίστοιχες ECTS μονάδες, είναι τα παρακάτω:

1^ο Έτος

A' Εξάμηνο

Μαθήματα

- Νευροβιολογία, ψυχοφαρμακολογία και αιτιοπαθογένεια της εξάρτησης (6 ECTS)
- Σύγχρονες ατομικές παρεμβάσεις: Γνωστικο-συμπεριφορισμός (CBT) - Κινητοποιητική Συνέντευξη (Motivational Interviewing) (6 ECTS)
- Οικογένεια και εξαρτήσεις: Μετα-μοντέρνες συστημικές προσεγγίσεις στην χρήση και κατάχρηση ουσιών (Post-modern systemic approaches) (6 ECTS)
- Επεξεργασία ποσοτικών δεδομένων: μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης (6 ECTS)
- Εργαστήριο κλινικών παρεμβάσεων στις εξαρτήσεις I (6 ECTS)

B' Εξάμηνο

Μαθήματα

- Προληπτικές Παρεμβάσεις (6 ECTS)
- Ποιοτική μεθοδολογία στην μελέτη των εξαρτήσεων (6 ECTS)
- Ομαδικές Παρεμβάσεις (Group Interventions) και παρεμβάσεις σε ειδικούς πληθυσμούς (έφηβοι, γυναίκες, φυλακισμένοι, συννοσηρότητα) (6 ECTS)
- Εργαστήριο κλινικών παρεμβάσεων στις εξαρτήσεις II (6 ECTS)
- Εργαστήριο κλινικών παρεμβάσεων στις εξαρτήσεις III (6 ECTS)

2^ο Έτος

I. Πρακτική Άσκηση σε δομές (30 ECTS)

(Εποπτεία από Υπεύθυνο Κλινικών Δομών του Τμήματος/ΥΚΔ. Ο ΥΚΔ είναι μέλος ΔΕΠ προερχόμενο από τα 2 συνεργαζόμενα Τμήματα και έχει την εποπτεία των μεταπτυχιακών φοιτητών στις δομές πρακτικής άσκησης, π.χ. τήρηση των υποχρεώσεών τους κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους, συνεργασία με υφιστάμενες και ανάπτυξη συνεργασιών με κλινικές δομές, κλπ).

1. Κατά το Β' εξάμηνο πραγματοποιούνται ενημερωτικά σεμινάρια από εκπροσώπους των επιλεγμένων φορέων για την πρακτική άσκηση σχετικά με για τους στόχους, προϋποθέσεις και τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η Πρακτική Άσκηση ξεκινά στο Γ' εξάμηνο και περιλαμβάνει δύο πλήρη εξάμηνα απασχόλησης σε δομές και φορείς σχετικές με την πρόληψη και τη θεραπεία των εξαρτήσεων (1 Σεπτεμβρίου – 30 Ιουνίου). Οι ασκούμενοι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα πρέπει να συμπληρώσουν 1200 ώρες άσκησης (ενημέρωση για τη λειτουργία της δομής, τις διαδικασίες παροχής υπηρεσιών, παρατήρηση θεραπευτικών διαδικασιών ή/και δράσεων κλπ.) εκ των οποίων οι 130 θα διατεθούν στην άμεση εφαρμογή παρεμβάσεων στις εξαρτήσεις από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, όπως αυτές πραγματοποιούνται στους φορείς πρακτικής άσκησης. Κατά τη διάρκεια αυτού του διαστήματος οι εκπαιδευόμενοι θα συμμετέχουν σε παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στην εκάστοτε δομή όπως:

- Ατομική συμβουλευτική και ψυχοθεραπεία
- Ομαδικές παρεμβάσεις
- Κοινωνικές παρεμβάσεις
- Προγράμματα πρόληψης και παρεμβάσεις
- Οικογενειακή Ψυχοθεραπεία
- Συνεντεύξεις κινητοποίησης
- Εκπαιδευτικές / θεματοκεντρικές ή θεραπείες μέσω τέχνης

Για κάθε εκπαιδευόμενο θα ορίζεται ένας εξωτερικός επόπτης (από τη δομή πρακτικής) ο οποίος θα έχει την ευθύνη της κλινικής εποπτείας του σε όλη τη διάρκεια της πρακτικής του. Ο εξωτερικός επόπτης ενημερώνει την ΕΔΕ κάθε τρίμηνο για την πορεία της πρακτικής άσκησης του μεταπτυχιακού φοιτητή. Στην περίπτωση αναφοράς προς την ΕΔΕ από τον εξωτερικό επόπτη ανάρμοστης ή/και αντιδεοντολογικής συμπεριφοράς για μεταπτυχιακό φοιτητή, του θέματος επιλαμβάνεται η ΕΔΕ, η οποία αποφασίζει για την πορεία σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Η πρόοδος της Πρακτικής θα βρίσκεται υπό συνεχή έλεγχο από την επιτροπή παρακολούθησης της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Ψυχολογίας. Στο πλαίσιο αυτής της εκπαίδευσης και εποπτείας ο εκπαιδευμένος θα ολοκληρώσει το Φάκελο Αξιολόγησης της Πρακτικής Άσκησης. Πιο συγκεκριμένα:

- Κατά το Γ' εξάμηνο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που πραγματοποιούν την Πρακτική τους σε Κέντρα Πρόληψης εκπονούν το σχεδιασμό των 2 Προληπτικών Προγραμμάτων Αξιολόγησης (Program Development and Evaluation) και λαμβάνουν 8 ECTS. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που πραγματοποιούν την Πρακτική τους σε άλλες δομές (εκτός των Κέντρων Πρόληψης) εκπονούν την 1 αναφορά διαδικασίας (process report) και λαμβάνουν 4 ECTS και την 1 μελέτη περίπτωσης (client study), και λαμβάνουν 4 ECTS. Τέλος, όλοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πραγματοποιούν μέρος της πρακτικής άσκησης (600 ώρες από τις οποίες οι 40 ώρες αφορούν στην άμεση εφαρμογή παρεμβάσεων στις εξαρτήσεις) και λαμβάνουν 7 ECTS (Σύνολο Γ' εξαμήνου: 15 ECTS μονάδες).
- Κατά το Δ' εξάμηνο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που πραγματοποιούν την Πρακτική τους σε Κέντρα Πρόληψης εκπονούν την εφαρμογή και την αξιολόγηση των 2 Προληπτικών Προγραμμάτων Αξιολόγησης (Program Development and Evaluation) και λαμβάνουν 8 ECTS. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που πραγματοποιούν την Πρακτική τους σε άλλες δομές (εκτός των Κέντρων Πρόληψης) εκπονούν 1 αναφορά διαδικασίας (process report) και λαμβάνουν 4 ECTS και 1 μελέτη περίπτωσης (client study), και λαμβάνουν 4 ECTS. Τέλος,

όλοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πραγματοποιούν μέρος της πρακτικής άσκησης (600 ώρες από τις οποίες οι 90 ώρες αφορούν στην άμεση εφαρμογή παρεμβάσεων στις εξαρτήσεις) και λαμβάνουν 7 ECTS (Σύνολο Δ' εξαμήνου: 15 ECTS μονάδες).

2. Με την ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα πρέπει να καταθέσουν στην Ε.Δ.Ε.:
 - i. το παρουσιολόγιο της Πρακτικής Άσκησης, υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον εξωτερικό επόπτη της δομής
 - ii. το έντυπο αξιολόγησης του φοιτητή από τον επόπτη του χώρου εφαρμογής
 - iii. το έντυπο αξιολόγησης του φοιτητή για την εμπειρία που αποκόμισε στις δομές/χώρους που παρακολούθησε
 - iv. την Έκθεση Πεπραγμένων
 - v. το Φάκελο Αξιολόγησης
3. Η ευθύνη, εποπτεία και αξιολόγηση της Πρακτικής Άσκησης του κάθε φοιτητή γίνεται από την Ε.Δ.Ε. με τους χαρακτηρισμούς «Επιτυχώς» ή «Ανεπιτυχώς» με βάση την συνέπεια του σε επίπεδο παρακολούθησης, την αξιολόγηση του επόπτη και την αξιολόγηση της Έκθεσης Πεπραγμένων αλλά και του Φακέλου Αξιολόγησης Πρακτικής Άσκησης.

Ο **Φάκελος Αξιολόγησης** Πρακτικής Άσκησης (Portfolio) περιλαμβάνει τα εξής:

- 2 Αναφορές Διαδικασίας (Process reports) (μεταπτυχιακοί φοιτητές που πραγματοποίησαν την Πρακτική τους εκτός Κέντρων Πρόληψης)
- 2 Μελέτες Περίπτωσης (client studies) (μεταπτυχιακοί φοιτητές που πραγματοποίησαν την Πρακτική τους εκτός Κέντρων Πρόληψης)
- 2 Ανάπτυξη Προληπτικών Προγραμμάτων και Αξιολόγηση (Program Development and Evaluation) (μεταπτυχιακοί φοιτητές που πραγματοποίησαν την Πρακτική τους σε Κέντρα Πρόληψης)
- Κλινικό Log Book (Αφορά όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές - αποτελεί ουσιαστικά την συστηματική παρακολούθηση των πεπραγμένων στην Πρακτική και περιλαμβάνει τα εξής):

A) την αναφορά-αξιολόγηση του κλινικού επόπτη (στην οποία θα αξιολογεί και την συνολικότερη παρουσία του μεταπτυχιακού φοιτητή στο πλαίσιο) και

B) τη σύντομη περιγραφή του ιστορικού του κάθε πελάτη καθώς και την καταγραφή (σε 5-10 σειρές) της κάθε συνεδρίας (τηρώντας πάντα τους κανόνες ανωνυμίας). Η παραπάνω πρακτική (περίληψη της κάθε συνεδρίας) έχει σαν επιπλέον στόχο την ανάπτυξη της ικανότητας για αναστοχασμό (self-reflection) στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Ο συνολικός Φάκελος Αξιολόγησης αξιολογείται από τον Υπεύθυνο Κλινικών Δομών. Οι ασκούμενοι μεταπτυχιακοί φοιτητές δεσμεύονται στην τήρηση του κώδικα δεοντολογίας και απόλυτης εχεμύθειας σχετικά με τα περιστατικά και γενικότερα με ό,τι συμβαίνει στο φορέα της πρακτικής τους.

II. Ερευνητική Διπλωματική Εργασία (30 ECTS)

Κατά το Γ' εξάμηνο σπουδών ξεκινά η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας Ειδίκευσης.

Τα θέματα των Διπλωματικών Εργασιών επιλέγονται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές στο τέλος του δεύτερου έτους σπουδών τους σε συνεργασία με διδάσκοντα/ες του Προγράμματος. Η διπλωματική εργασία αποτελεί την εμπειρική διερεύνηση (ποιοτική ή ποσοτική) ενός

συγκεκριμένου θέματος, το οποίο έχει συμφωνηθεί με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Η εργασία πρέπει να ακολουθεί τους κανόνες ερευνητικής δεοντολογίας και μεθοδολογίας.

- Κατά το Γ΄ εξάμηνο σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές επεξεργάζονται το θεωρητικό μέρος και τη μεθοδολογία της έρευνας της διπλωματικής τους εργασίας, την οποία παραδίδουν για αξιολόγηση στο τέλος του Γ΄ εξαμήνου. Μέχρι το τέλος του Γ΄ εξαμήνου, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποβάλλουν γραπτό σχέδιο της έρευνας που θα διεξαγάγουν, έκτασης περίπου 400 λέξεων. Μέσα στην ίδια προθεσμία, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταθέτουν στη Γραμματεία και θέτουν υπόψη της Ε.Δ.Ε του Προγράμματος αντίγραφο του σχεδίου της προτεινόμενης εργασίας τους (15 ECTS).
- Κατά το Δ΄ εξάμηνο σπουδών πραγματοποιούν το ερευνητικό μέρος της εργασίας και τη συγγραφή (15 ECTS).

Η εκπόνηση θα πραγματοποιείται υπό την επίβλεψη μέλους Δ.Ε.Π. του Προγράμματος, η οποία θα οδηγεί στην απόκτηση του Μ.Δ.Ε., μετά από παρουσίαση και εξέταση σε τριμελή επιτροπή. Τη διπλωματική εργασία δύναται να επιβλέψει μέλος Δ.Ε.Π. που δεν διδάσκει στο Πρόγραμμα, υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει ως ακαδημαϊκός συνεπότης μέλος Δ.Ε.Π. του Προγράμματος.

Η Διπλωματική Εργασία συστήνεται να πραγματοποιείται σε κάποια από τις δομές όπου ο φοιτητής κάνει την πρακτική του άσκηση ή σε συνεργαζόμενο με αυτήν φορέα και συστήνεται ισχυρά να συνδυάζεται και να πραγματοποιείται παράλληλα με την πρακτική άσκηση.

Άρθρο 8^ο

Διπλωματική Εργασία Ειδίκευσης

1. Μετά από πρόταση της Ε.Δ.Ε., ένα μέλος Δ.Ε.Π. που διδάσκει στο πρόγραμμα ορίζεται ως Επιβλέπων Καθηγητής. Ο Επιβλέπων Καθηγητής έχει την ευθύνη της παρακολούθησης, της καθοδήγησης και του ελέγχου της πορείας της εργασίας του μεταπτυχιακού φοιτητή. Τη διπλωματική εργασία δύναται να επιβλέψει μέλος Δ.Ε.Π. που δεν διδάσκει στο Πρόγραμμα, υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει ως ακαδημαϊκός συνεπότης μέλος Δ.Ε.Π. του Προγράμματος. Ταυτόχρονα ορίζονται μετά από πρόταση της Ε.Δ.Ε. τα άλλα δύο μέλη που θα εξετάσουν τη διπλωματική εργασία του υποψηφίου.
2. Η ανάθεση θέματος εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας Ειδίκευσης σε κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή πρέπει να γίνεται στην αρχή του Γ΄ εξαμήνου του κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με τα παρακάτω: α) Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ψυχολογίας ή της Ιατρικής Σχολής, είναι υποχρεωμένοι, στο τέλος του δεύτερου εξαμήνου του κάθε κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών, να εισηγηθούν στην Ε.Δ.Ε. τα θέματα των μεταπτυχιακών εργασιών που προτίθενται να επιβλέψουν για τον τρέχοντα κύκλο σπουδών του Π.Μ.Σ. β) Κάθε μέλος ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων, έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει μέχρι τρεις (3) μεταπτυχιακούς φοιτητές.
3. Είναι δυνατόν ένας φοιτητής με αίτησή του, να ζητήσει μία μόνο φορά αλλαγή Επιβλέποντα Καθηγητή, εντός του Δ΄ εξαμήνου του μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών, αφού εξηγήσει γραπτώς και επαρκώς τους λόγους αλλαγής. Τυχόν αλλαγή του Επιβλέποντα Καθηγητή συνεπάγεται και την αλλαγή του θέματος της Διπλωματικής Εργασίας Ειδίκευσης, το οποίο επιλέγεται από τα εναπομείναντα θέματα.

4. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εξέταση της Διπλωματικής Εργασίας Ειδίκευσης από την Τριμελή Επιτροπή είναι η συμπλήρωση όλων των διδακτικών μονάδων των μαθημάτων (παρουσία και επιτυχής επίδοση στις εξετάσεις).
5. Η Τριμελής Επιτροπή υποχρεούται να περατώσει το έργο της εξέτασης του υποψηφίου εντός 30 ημερών από την οριστική κατάθεση της διπλωματικής εργασίας. Με ευθύνη της Επιτροπής αυτής, μέσω του επιβλέποντα, γίνεται από το μεταπτυχιακό φοιτητή παρουσίαση των αποτελεσμάτων της διπλωματικής εργασίας με τη μορφή διάλεξης ενώπιον ανοικτού ακροατηρίου.
6. Ως κριτήρια βάσει των οποίων θα αξιολογούνται οι διπλωματικές εργασίες θεωρούνται:
 - α. Η δομή της διπλωματικής δηλαδή η σαφήνεια, η διατύπωση ορθών επιχειρημάτων, η καλή διασύνδεση των επιμέρους υποενοτήτων, η ποιότητα της περιήληψης και η ακρίβεια των παραπομπών.
 - β. Η καλή επισκόπηση της βιβλιογραφίας.
 - γ. Ο τρόπος σχεδίασης της έρευνας και ανάλυσης των δεδομένων.
 - δ. Ο τρόπος διατύπωσης συμπερασμάτων με γνώμονα τους περιορισμούς της έρευνας.
 - ε. Οι προτάσεις για διερεύνηση «ανοικτών» ερωτημάτων.
 - στ. Πόσο το παραχθέν έργο προσεγγίζει αυτό που σχεδιάστηκε αρχικά.
7. Η διπλωματική εργασία κατατίθεται με την ολοκλήρωση του δεύτερου έτους σπουδών, είτε την 30^η Ιουνίου, είτε την 30^η Σεπτεμβρίου. Δυνατότητα παράτασης κατά την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας παρέχεται άπαξ από την Ε.Δ.Ε. για ένα ακόμη εξάμηνο και μόνο σε περίπτωση τεκμηριωμένου αιτήματος για ιδιαίτερα σοβαρούς λόγους και μετά από θετική εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή.

Άρθρο 9^ο

Αξιολόγηση μαθημάτων, διδασκόντων, φοιτητών, υποδομής Τμήματος.

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, με ευθύνη της Ε.Δ.Ε., πραγματοποιείται η αξιολόγηση κάθε μαθήματος (διδασκαλία, διδάσκων) του εξαμήνου από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές με σκοπό τη βελτίωση του προγράμματος. Η αξιολόγηση γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζεται η ανωνυμία του μεταπτυχιακού φοιτητή. Αντίστοιχη αξιολόγηση επιχειρείται και εκ μέρους των διδασκόντων (βλ. και εσωτερική Αξιολόγηση ΠΜΣ).

Άρθρο 10^ο

Προϋποθέσεις – Υποχρεώσεις για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε.

Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. απαιτούνται:

1. Η επιτυχής εξέταση στα προβλεπόμενα από το Πρόγραμμα μαθήματα σε συνδυασμό με τη συμμετοχή του μεταπτυχιακού φοιτητή στο σύνολο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας του Προγράμματος
2. Η πραγματοποίηση ερευνητικής εργασίας. Το αντικείμενο της εργασίας αυτής πρέπει να έχει πρωτότυπο ερευνητικό χαρακτήρα και τα αποτελέσματα να παρουσιάζονται υπό τη μορφή διατριβής χαρακτηριζόμενης ως "Διπλωματική Εργασία Ειδίκευσης". Η εργασία αυτή εκπονείται στο Τμήμα Ψυχολογίας, στην Ιατρική Σχολή ή ακόμη και σε άλλα Ερευνητικά Ιδρύματα και Φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής μετά από εισήγηση της Ε.Δ.Ε.
3. Η ολοκλήρωση των απαιτούμενων ωρών πρακτικής εργασίας.

4. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να έχει περατώσει πλήρως και επιτυχώς τον κύκλο του Προγράμματος και να έχει αποκτήσει το Μ.Δ.Ε. το αργότερο μέχρι το τέλος του 6^{ου} εξαμήνου από την πρώτη εγγραφή του στο Πρόγραμμα. Σε αντίθετη περίπτωση με απόφαση της Ε.Δ.Ε. ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται και του δίνεται σχετικό πιστοποιητικό παρακολούθησης μαθημάτων του Προγράμματος. Λαμβάνεται υπόψη, αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει σοβαρούς λόγους υγείας ή αν έχει σοβαρό οικογενειακό πρόβλημα ή η μεταπτυχιακή εργασία έχει ειδικά ερευνητικά χαρακτηριστικά. Σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι δυνατό η Ε.Δ.Ε.
5. Η τελική βαθμολογία του Μ.Δ.Ε. θα προκύπτει από αλγόριθμο [βαθμός πτυχίου: $\Sigma(\sigma.\beta)X(\beta.\mu.)/\Sigma(\sigma.\beta)$] που θα συνεκτιμά: (1) τη βαθμολογία του συνόλου των μαθημάτων του Προγράμματος, $[\Sigma(\beta.\mu.)]$, (2) τη βαθμολογία της Διπλωματικής Εργασίας Ειδίκευσης και (3) τις διδακτικές μονάδες (δ.μ.) που αναλογούν σε κάθε επιμέρους βαθμό και καθορίζουν το συντελεστή βαρύτητας (σ.β). Η βαθμολογία για το Μ.Δ.Ε. θα είναι περιγραφική και σε παρένθεση θα αναγράφεται η αριθμητική βαθμολογία του μεταπτυχιακού φοιτητή με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων: Άριστα (8,50- 10,00), Λίαν Καλώς (6,50- 8,49) και Καλώς (5,00 – 6,49).

Άρθρο 11^ο

Αναστολή Σπουδών

Παρέχεται η δυνατότητα αναστολής σπουδών από την Ε.Δ.Ε. μόνο στην περίπτωση τεκμηριωμένου αιτήματος για ιδιαίτερα σοβαρούς λόγους. Επειδή το συγκεκριμένο Κοινό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών προκηρύσσεται ανά δύο έτη, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που θα τους δοθεί αναστολή σπουδών στο πρώτο ή στο δεύτερο έτος φοίτησης θα συνεχίσουν τις σπουδές τους με την επόμενη ομάδα των μεταπτυχιακών φοιτητών που θα επιλεγθούν για τον επόμενο κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών. Επίσης αν κάποιος μεταπτυχιακός φοιτητής αδυνατεί να ολοκληρώσει την υποχρέωση της πρακτικής άσκησης μέσα στο προβλεπόμενο χρονικό πλαίσιο, δύναται να ζητήσει αναστολή για το ακαδημαϊκό έτος στο οποίο θα ξαναγίνει η πρακτική άσκηση με εποπτεία. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια της αναστολής σπουδών αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματα που προβλέπονται από το νόμο.

Άρθρο 12^ο

Χορήγηση Υποτροφιών Άριστείας

1. Παρέχεται η δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών επίδοσης στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Προγράμματος, από χορηγίες ή προκηρύξεις υποτροφιών από τον Ειδικό Λογαριασμό ή το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Οι αποφάσεις λαμβάνονται από την Ε.Δ.Ε. Ως κριτήριο για τη χορήγηση των υποτροφιών αυτών απαιτείται: Ο μέσος όρος επίδοσης στα μαθήματα του Προγράμματος να είναι τουλάχιστον 8,50. Σε περιπτώσεις ισοβαθμίας (απόκλιση έως 0,09) θα συνεκτιμώνται:
 - α. Η προσφορά στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος.
 - β. Εργασίες δημοσιευμένες σε επιστημονικά περιοδικά.
 - γ. Κοινωνικά κριτήρια, όπως π.χ. πολύτεκνος κ.λπ.
2. Σκοπός των υποτροφιών είναι η επιβράβευση των καλύτερων φοιτητών η οποία προβλέπεται να δημιουργήσει κίνητρα ανταγωνισμού και να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος με τη συνεχή διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών φοιτητών.

Άρθρο 13^ο

Πειθαρχικά ζητήματα

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στην Ε.Δ.Ε., η οποία εξετάζει το ζήτημα και είναι υπεύθυνη για την τελική εκτίμηση και λήψη αποφάσεων.